

IAK vragen – Aanpassing besluit I&R Hond

1. Wat is de aanleiding?

Naar aanleiding van zorgen in de Tweede Kamer over illegale hondenhandel zijn aan de Tweede Kamer toezeggingen gedaan het I&R-systeem voor honden te versterken. Deze zorgen gaan over pups die te jong worden vervoerd en met vervalste papieren en ongevaccineerd Nederland binnenkomen. Voor een groot deel van deze dieren wordt niet voldaan aan de eisen voor het dierenwelzijn en de diergezondheid. Dit levert ook gevaren op voor de volksgezondheid.

In de stand-van-zakenbrief dierenwelzijn van 17 mei 2017 is aangekondigd de illegale hondenhandel aan te pakken en het EU-paspoort te verplichten voor honden¹ en in de beleidsbrief over dierenwelzijn van 4 oktober 2018 is aangekondigd van de illegale hondenhandel een speerpunt te maken.²

Uit een uitgevoerde evaluatie van het vorige I&R-hond door onderzoeksbureau Panteia in 2016, blijkt dat de doelstellingen zoals beoogd met het vorige I&R-hond niet kunnen worden behaald en dat aanpassingen nodig zijn.³

2. Wie zijn betrokken?

Bij de totstandkoming van deze aanpassing zijn verschillende partijen en organisaties betrokken.

- **Vertegenwoordigers:** Raad van Beheer als vertegenwoordiger van de fokkers en de KNMvD als vertegenwoordiger van de dierenartsen.
- **Leveranciers:** fabrikanten van chips en paspoorten
- **Handhaving en uitvoering:** Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
- **Gegevensverwerking:** aangewezen databanken waar de gegevens van houders van honden geregistreerd kunnen worden.
- **Dierenartsen en bevoegde professionals** die de dieren mogen / moeten chippen en registreren

Gedurende het proces zijn er meerdere bijeenkomsten geweest met deze groepen. Gedurende deze bijeenkomsten hebben de betrokkenen kunnen meedenken en hun input kunnen leveren. Tijdens de consultatie van dit besluit hebben alle partijen de mogelijkheid om input te leveren.

3. Wat is het probleem?

In Nederland is de vraag naar honden veel groter dan het aantal pups dat jaarlijks in Nederland wordt geboren. Er komen naar verwachting circa 50.000 honden per jaar uit het buitenland. Dit zijn vooral pups uit Oost-Europa, maar ook zwerfhonden uit Zuid-Europa en landen buiten de EU. In deze handel gaat, met name bij pups, veel geld om. Een aanzienlijk deel van deze handel verloopt illegaal. Bij deze handel wordt doorgaans amper rekening gehouden met de gezondheid van de honden. Pups worden op te jonge leeftijd gescheiden van hun moeder en onder slechte omstandigheden getransporteerd. Uiteindelijk komen deze hondjes in veel gevallen ziek en niet gesocialiseerd bij een nieuwe eigenaar. Ook bestaat er gevaar voor de volksgezondheid, omdat de honden besmet kunnen zijn met ziekten, zoals rabiës, die van hond op mens over kunnen gaan.

Het vorige I&R-systeem voor honden was ontoereikend om frauduleuze hondenhandel op te sporen en te voorkomen. Dit I&R-systeem was alleen een registratiesysteem van honden en hun houders. Een houder van een hond was verplicht de hond binnen veertien dagen te registreren. Dit betekende veelal dat de fokker de eerste registratie van de hond zou moeten doen. In de praktijk kwam het zelden voor dat fokkers de registratie deden. Wel wezen fokkers de nieuwe eigenaar van de hond op de registratieplicht. Hierdoor bleven de fokkers buiten beeld. De handel in honden was niet transparant, waardoor het niet mogelijk was voor toezichthouders om misstanden in de handel terug te leiden tot individuele fokkers of handelaren.

---

¹ Kamerstukken II 2016/17, 28286, nr 909

² Kamerstukken II 2018/19, 28286, nr. 991

³ Panteia (2015). 'Beleid hondenfokkerij en -handel in Nederland: beleidsdoorlichting en evaluatie I&R Hond'

Ook is gebleken dat het eenvoudig was voor buitenlandse fokkers om aan Nederlandse chips en paspoorten te komen, waardoor buitenlandse pups gemakkelijk konden worden aangemerkt als Nederlandse pups. Dit is problematisch, omdat kopers hierdoor misleid worden. Ze denken een Nederlandse pup te kopen die overeenkomstig de regelgeving geïdentificeerd en gevaccineerd is en die zij rechtstreeks bij de Nederlandse fokker halen. Van buitenlandse pups is het bekend dat zij vaak op een te jonge leeftijd naar Nederland komen, niet juist gevaccineerd zijn, te lijden hebben onder het soms lange transport en vaak niet goed gesocialiseerd zijn.

4. Wat is het doel?

Het doel van het vernieuwde I&R-hond is dat de databank door de inspecteurs van de NVWA en LID benut kan worden voor opsporing en een risicogerichte handhaving. Dit is nodig voor een efficiëntere en doeltreffende handhaving inzake op de illegale hondenhandel. Door het sluitend maken van de chip- en paspoort logistiek wordt het de illegale hondenhandel uiterst moeilijk gemaakt van een buitenlandse pup een Nederlandse pup te maken.

Betere benutting van I&R-hond door inspecteurs wordt mogelijk gemaakt doordat in de nieuwe situatie alleen de dierenarts en een chipper, die bekend is bij de overheid en in een openbaar register staat geregistreerd, mogen chippen. Door de dierenarts en de chipper verantwoordelijk te maken voor de eerste registratie van de hond wordt een betere waarborg geboden voor een correcte en uniforme registratie. Dierenartsen en chippers, maar ook fokkers zullen worden geregistreerd bij RVO en worden hierdoor uit de anonimiteit gehaald. Door de transparantie van het eerste deel van de keten wordt het de illegale hondenhandel steeds moeilijker gemaakt. Daarnaast zijn met leveranciers van chips afspraken gemaakt over een meer sluitend systeem van Nederlandse 528-chips. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat 528-chips nog vrij verhandelbaar zijn en bijvoorbeeld in het buitenland gebruikt worden om honden te chippen. Een 528-chip zal dan bovendien altijd herleidbaar zijn tot de dierenarts of geregistreerde chipper, die de chip geleverd heeft gekregen. Ook wordt het paspoort verplicht voor honden. Het paspoortnummer wordt gekoppeld aan het chipnummer van de hond.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Het publiek belang dat gediend wordt is onder te verdelen in diergezondheid en -welzijn en volksgezondheid. Diergezondheid en dierenwelzijn zijn belangrijke waarden die door de rijksoverheid beschermd worden. In de Wet dieren is de intrinsieke waarde van dieren vastgelegd. Daarnaast is in het regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" (2017-2021) opgenomen dat het een taak is van de rijksoverheid om het welzijn van honden te waarborgen.

Ook in het belang van volksgezondheid is een sluitend I&R-systeem voor honden belangrijk voor het voorkomen van de insleep van zoönosen zoals het zeer risicovolle rabiës.

Er is nu al sprake van een verplichte identificatie en registratie voor honden. Als dit systeem echter niet wordt aangepast zal het systeem niet sluitend genoeg zijn om de beoogde doelen te halen. Met het huidige I&R-systeem hond is het bijvoorbeeld voor de NVWA nog onvoldoende mogelijk om risicogericht te handhaven.

6. Wat is het beste instrument?

De aanscherping van regelgeving is noodzakelijk geacht om de publieke belangen van volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn beter te kunnen waarborgen. Door middel van strengere regelgeving, wordt verwacht dat de misstanden bij de handel van honden kunnen worden teruggedrongen. Lichtere instrumenten zoals zelfregulering door het bedrijfsleven worden niet haalbaar geacht. Het bedrijfsleven is slechts in beperkte mate georganiseerd.

Regelgeving is niet het enige instrument dat wordt ingezet. In samenwerking met diverse betrokken organisaties wordt blijvend ingezet op voorlichting om toekomstige houders van honden te attenderen op de problemen in de hondenhandel en op het belang van het maken van verantwoorde keuzes bij de aanschaf van een hond.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu

Leveranciers van chips en databanken

De leveranciers van de chips en de paspoorten moeten over een erkenning beschikken van RVO. Voor leveranciers van chips bestond dit nog niet, leveranciers van paspoorten moesten al wel geregistreerd staan. De leverancier moet een digitale administratie voeren waarin is opgenomen

aan wie welke paspoorten/chips zijn geleverd. Nieuw is ook dat de chips alleen verstuurd mogen worden naar het adres van de dierenarts/chipper dat vermeld staat in de registratie van RVO. Voor paspoorten geldt hetzelfde alleen mogen die enkel aan dierenartsen gestuurd worden. Ook is bij het vernieuwde I&R de tussenhandel voor de verkoop van chips uitgesloten. Voor de aangewezen databanken heeft de vernieuwing van het I&R-systeem ook consequenties. Foutmeldingen in de centrale databank worden bijvoorbeeld realtime met de ADB's uitgewisseld. De ADB's zullen moeten investeren om te kunnen blijven communiceren met het I&R-systeem.

Registratie hond

Fokkers doen niet meer de eerste registratie, maar geven alleen nog de geboortedatum van de geregistreerde pups aan het vernieuwde I&R-systeem door. Wel zijn de fokkers nog steeds verantwoordelijk dat zij hun pups door een dierenarts of geregistreerde chipper laten chippen, waarbij het nieuw is dat de dierenarts of chipper de eerste registratie doet. Door de dierenarts en de chipper verantwoordelijk te maken voor de geboorteregistratie is een correcte registratie beter gewaarborgd. Bij de eerste registratie koppelt de dierenarts/chipper het chipnummer aan het registratienummer van de fokker, waarbij de dierenarts/chipper ook zijn eigen registratienummer vermeldt, zodat bekend is wie de chip heeft gezet. De melding van het inbrengen van een chip is nodig voor een sluitende chiplogistiek en zorgt ervoor dat een chip altijd te herleiden is.

Registratie personen

Voor de beroepsmatige chippers is het nieuw dat zij zich in het register van RVO met hun eigen naam en het juiste praktijkadres inschrijven. Dierenartsen hoeven zich niet apart te registreren bij RVO. Zij staan al geregistreerd in het Diergeneeskunderegister. Wel zijn zij verantwoordelijk voor de vermelding van een juist praktijkadres in het Diergeneeskunderegister.

Alle hondenbezitters waarvan de hond een nestje krijgt, dienen zich als een natuurlijk persoon te registreren bij RVO. Zonder deze registratie kunnen de pups niet gechipt en geregistreerd worden. Dit is een nieuw voorschrift om de identiteit van de fokker te kunnen waarborgen en een pup altijd te kunnen herleiden naar de fokker. Ook een ieder die een hond importeert en kopers van een hond met onbekende herkomst (geen chip of paspoort), dienen zich voorafgaand aan de importmelding van een hond als een natuurlijk persoon te registreren bij RVO met gebruikmaking van DigiD.

Paspoort

Het is verplicht dat iedere hond een paspoort heeft. In de oude situatie was een paspoort alleen voorgeschreven voor honden die tussen EU-lidstaten worden vervoerd.

Sluitende paspoort- en chiplogistiek

Een ieder die een paspoort en/of chip verkoopt dient een digitale administratie te voeren waarin is opgenomen aan wie welke paspoorten/ chips zijn geleverd. Op deze wijze is het hele traject dat een chip en paspoort aflegt te volgen. Hiermee wordt de keten zo sluitend mogelijk gemaakt en voorkomen dat de chips en paspoorten op een onjuiste manier worden gebruikt.

Verwijzingen:

¹ Panteia. Beleid hondenfokkerij- en handel in Nederland. Mei 2016.

<https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vk5oit09f0z6>

² HAS Hogeschool Den Bosch, HAS Kennistransfer & bedrijfsopleidingen en Faculteit Diergeneeskunde Utrecht. Rapport feiten en cijfers gezelschapsdierensector 2015. Augustus 2015.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2015/11/03/feiten-cijfers-gezelschapsdierensector-2015>

³ VVD, D66, CDA en ChristenUnie. Regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst 2017-2021". Oktober 2017. https://www.parlement.com/id/vj47glycfix9/kabinet_rutte_ii_2012

⁴ Staatssecretaris van Economische Zaken. Stand van zaken brief dierenwelzijn. Mei 2017.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/05/17/kamerbrief-stand-van-zaken-dierenwelzijn>